

1. dat geen zuster voor den arbeid onder vrouwen en meisjes op het zendingsterrein mag worden uitgezonden, dan die in het bezit is van het diploma voor zendingszuster;
2. dat aan den hoogleraar in de zendingsvakken worde opgedragen, zoo vaak dit noodig blijkt een cursus te openen in de zendingsvakken ten behoeve van a.a. zendingszusters en zulks onder bepaling:
 - a. dat tot dezen cursus alleen leerlingen worden toegelaten, die bij het door hem in tegenwoordigheid van twee zendingsdeputaten ingesteld onderzoek blijken te voldoen aan de eischen, die door hem in overleg met de deputaten der Generale Synode voor de zending daarvoor zijn gesteld;
 - b. dat deze cursus minstens één jaar zal duren en kosteloos gegeven wordt;
 - c. dat bij het einde van den cursus de zendingshoogleraar in tegenwoordigheid van twee zendingsdeputaten de leerlingen zal examineren en aan de examinanda, welke kennis ook naar het oordeel van de deputaten, wel voldoende wordt geacht, een diploma voor zendingszuster zal uitreiken;
 - d. dat bij het onderzoek sub c. genoemd, vooraf een testimonium moet worden overgelegd, waaruit blijkt, dat zij behoorlijk studie van de taal heeft gemaakt, die zij later zal moeten gebruiken.

Wat de eischen betreft, die in 2a worden genoemd, deze worden door de commissie, die bovengenoemde voorstellen indienende, nader omschreven als volgt:

„Zal“, zoo luidt het oordeel van bovengenoemde commissie, „een zendingszuster met vrucht kunnen arbeiden, dan is het echter beslist noodig, dat zij:

1. behoorlijk algemeen ontwikkeld zij;
2. goed onderlegd zij in de kennis van den inhoud der Heilige Schrift en van de leerstellige waarheid, en iets wete van de kerkgeschiedenis;
3. eenige kennis hebbe van de zendingsvakken;
4. redelijk de taal kenne van het volk, waaronder zij zal hebben te arbeiden.“

Adressanten voegen er nog een weinig ter verduidelijking aan toe.

De zendingszuster, zoo verklaren zij, moet behoorlijk algemeen ontwikkeld zijn en in de genoten vooropleiding getoond hebben aanleg te bezitten voor taalstudie. „Het Javaansch is zoo'n moeilijke taal, dat meisjes, die niet duidelijk dezen aanleg voor taalstudie bezitten, voor de taak van zendingszuster ongeschikt zijn.“

Een van de dingen, waar op gelet moet worden, is, of de uit te zenden zendingszusters die kwaliteiten bezitten, waardoor ze gemakkelijk kunnen samenwerken met anderen, niet zwaarmoedig zijn, zoodat ze zich al te gauw overbelast gevoelen en wat al te spoedig last hebben van de vreemde toestanden der inheemsche wereld, die ze zal leeren kennen. Zulke naturen zouden het te moeilijk hebben en bovendien krijgen zulke personen niet gemakkelijk contact met de Javaansche vrouwen, die het bij intuïtie voelen of men te doen heeft met een vrouw, die Hefdevel en belangstellend de Javaansche wereld tegemoet treedt.

We denken bij deze uiteenzetting aan een inrichting als de G.O.Z.E. (Gereformeerde opleiding voor Zending en Evangelisatie) in Arnhem, waar niet alleen onderwijs gegeven wordt in de vakken, onder 2 en 3 hierboven genoemd, maar waar de leerlingen ook praktisch eenigen tijd werkzaam gesteld worden en in de praktijk kan blijken of de gewenschte eigenschappen voor zendingszuster aanwezig zijn.“

En dan de kosten van dezen arbeid? zoo vraagt vandaag haast iedereen al gauw. Adressanten zijn van oordeel, dat het salaris van de zendingszuster moet beginnen met dat, hetwelk ook het aanvangssalaris is van de verpleegsters aan de zendingsziekenhuizen, die f 125,— per maand ontvangen + vrije woning en vrije geneeskundige behandeling, waar later dan enkele periodieke verhoogingen aan moeten worden toegevoegd. Daarbij zal een post gevoegd moeten worden van f 50,— per maand voor reiskosten, te houden cursussen enz., terwijl er evenzo een post van f 50,— moet gereserveerd worden voor repatriatie en pensioen. De kosten voor uitrusting en overtocht, een uitgave in eens, ramen we op f 1000,—.

Op de vraag of de kosten niet meer zullen worden, als deze zendingszuster straks inheemsche vrouwelijke hulpkrachten moet aanstellen, antwoorden zij, „dat ook al wordt er geen zendingszuster uitgezonden, de uitbreiding van 't werk vanzelf meerdere kosten met zich meebrengt. Als er b.v. voor de vrouwenzalen geen vrouwelijke inheemsche hulpkracht wordt aangesteld, zal er toch een mannelijke kracht moeten zijn, die op de vrouwenzalen werkt. Als er voor de aparte samenkomsten met vrouwen, het leiden van Bijbelkringen voor vrouwen geen vrouwelijke krachten aanwezig zijn, zullen toch mannelijke krachten dit werk moeten verrichten. Deze uitgaven gaan door, of er een Europeesche zendingszuster is of niet. Hier moet dus alleen begroot worden, welke kosten er aan de uitzending van Europeesche zendingszusters verbonden zijn.“

Tot zoover voor ditmaal. Volgende week gaan we verder.

K. S.

Een professor bij de meisjes tegen een dominee.

De J. G. Feenstra heeft een goeden staat van dienst, meenen we. Niettemin wordt er openlijk tegen hem gewaarschuwd. Voor het forum van onze meisjes, wier leeftijd voor een deel die van zijn catechisanten is. Het sein wordt „op onveilig gesteld“ door prof. dr. V. Hepp, die onlangs, tot twee maal toe, klaagde, dat, als er geen andere geest in sommige bladen voer, het niet de polemiek niet in orde zou komen.

Hoort de aanleiding. De Feenstra schreef in „Bouwen en Bewaren“, het orgaan van onze meisjes:

IV. De kwestie van de pluriformiteit.

A. Wij missen de zichthare eenheid van de kerk, zien vele kerken, en om nu uit de moeilijkheid te geraken hebben sommigen de toevlucht genomen tot de pluriformiteit, de meervormigheid, alsof de éne kerk van Christus zich in veel vormen moet openbaren. De schoone naam pluriformiteit moet dan een zondige toestand goedpraten!

B. Feitelijk is deze „zoogenaamde“ pluriformiteit (meervormigheid) niet anders dan pluraliteit (meervoud van kerken).

Sommigen verblijden zich er over en zien hierin een rijke verscheidenheid. Anderen treuren er over en zien hier de gevolgen van de zonde, de verdeeldheid.

C. De pluriformiteit mag niet worden aanvaard. Het lichaam van Christus openbaart zich niet in verschillende instituten. De gescheurdheid en verdeeldheid is zonde, en mag nooit goedgekeurd worden. Christus wil de eenheid van Zijn kerk.

D. De pluriformiteit wordt in de belijdenis niet geleerd. Elke geloovige heeft de plicht de eenheid der kerk te onderhouden, en zich te voegen bij de ware kerk.

E. De pluriformiteit wordt in Gods Woord niet geleerd. Zie Joh. 17:21.

F. Wij hebben niet te vragen, naar de kenmerken van den waren dominee, maar naar de kenmerken van de ware kerk.

Prof. Hepp merkte naar aanleiding daarvan op:

Ik zal er hier niet meer van zeggen dan 't volgende.

In deze voorlichting wordt de hand aan het voorbeen doorgesneden.

Wat door de Feenstra hier bestreden wordt was wel geen specialité van Dr. Kuyper, maar werd door hem toch met deugdelijke argumenten warm verdedigd.

En dat wordt weggevaagd in een blad, wier hoofdredactrice zijn naam draagt en tegenover wie men verplicht is, dat het vaderlijk erfgoed zal worden bewaard.

Onze meisjes mogen zoo niet worden voorlicht!

Meisjes leest zulke stukken kritisch!

Spreekt er uw Bondsbestuur over!

Wij zullen er niet meer van zeggen dan het volgende.

a. Dat prof. Hepp er niet meer van zei, dan het bij hem volgende, is juist het groote „ongeluk“, als ik me n.l. op zijn standpunt plaats. Indertijd heeft prof. Hepp de Feenstra, en mij, en anderen, die bij „nauwkeurig“ gelezen had (alleen daaruit weet ik, dat wij samen bedoeld waren, plus nog enkelen, b.v. ds. den Houting) ook al weer voor jonge mensen, de studenten der Vrije Universiteit n.l. bestreden inzake de pluriformiteit. We „seden in het hart der Reformatie“. Het is voorzeker geen bagatel. We hebben toen breed geantwoord, en geconstateerd, dat prof. Hepp sneed in 't latijn van eenen reformator, en dus niet heel en al diens hart had blootgelegd. Prof. Hepp heeft daarop nooit geantwoord. Dat hebben natuurlijk die meisjes ook wel gezien, en de Feenstra ook. Men moet nu eenmaal roeien met de riemen, die men heeft, collega Hepp.

b. In deze voorlichting (van de Feenstra, wel te verstaan) wordt de hand aan één persoon uit het verleden niet doorgesneden. Tenzij het afwijken van iemand op een onderdeel betekent: den band aan zoo één doorsnijden. In dat geval heb ik niets dan doorgesneden banden. De éne man was dr. A. Kuyper. Anderen evenwel, en wel tijdgenooten van Kuyper, dachten anders dan hij. Beuker, b.v.; ik heb nog pas verteld van 't exemplaar van zijn uitgave van Kuyper's Tractaat van de Reformatie der Kerken, met eigenhandige aantekeningen. Bestemd voor de Kamper bibliotheek op den duur. Beuker dus, en vele anderen. Vraag: hooren die mensen niet meer tot het verleden? Mogen alleen dr. M. Bouwman, en prof. dr. H. H. Kuyper (inzake 't kerkrecht) van dr. A. Kuyper afwijken? En anderen niet? Zelfs als zij gronden geven? Zelfs als het een geval betreft, waarin dr. Kuyper zelf de nadere apologie, hoewel beloofd, niet gaf? En moeten wij maar gehoorzaam afwachten, wat evengenooten, en ook prof. Hepp (die inzake dat kerkrecht den evengenooten bijviel) van dr. Kuyper wél, en wat zij niet laten vallen? Ook als argumentatie uitblijft? En moeten wij de vaders, die net zoo goed als dr. Kuyper onze vaders zijn, maar verloochenen, voorzoover het prof. Hepp in den zin komt, hen te negeren? We hebben het onlangs gevraagd, toen het over prof. Aalders' boek inzake het verbond ging (alleen dát, wat prof. Aalders zei, was gereformeerd, zoo lazen we). Thans vragen we het weer. Of eigenlijk vragen we het natuurlijk niet. We zeggen alleen maar: wij denken ook nog na. En wij publiceren ook. Gij, prof. Hepp, deelt het in dezen niet, althans niet tusschen de eerste waarschuwing aan de studenten-leuzen en nu deze tweede aan de jonkvrouwelijke.

c. „Warm verdedigd“, ja, — maar niet na de zwārste aanvallen.

d. „En dat in een blad, dat een hoofdredactrice heeft, die den naam van dr. Kuyper voert!“ Vraag: mag wél de redacteur van „De Heraut“, die ook den naam van dr. Kuyper voert, afwijken van diens meening, en niet een orgaan van diens zuster? En hebben we de waarheid te behandelen als een familie-aangelegenheid? Ik heb in „De Heraut“ vaak gelezen: amicus Plato, sed magis amica veritas, graag mijn favoriet, maar liever nog de waarheid.

e. Het MAG niet, zegt prof. Hepp. Wij zeggen: dit van hemzelf mag niet. Wij wekken de meisjes, nu ook in

het openbaar, op, zich niet te storen aan het advies van een professor, die hier beweert, maar niet bewijst. Die bij herhaling aanvalt, en geen reactie geeft op de weerlegging. Het spijt ons, dit te moeten zeggen, want 't wordt een beetje raar onder ons; maar na de offers, die meer dan één bracht voor den vrede, is dit van „Credo“ weer een koudwaterbad. Als er geen andere geest in dit blad vaart, waarin de hoofdredacteur dit van hierboven schrijft, en een medewerker, ds. D. J. Couvée, ook al zeer bezorgd om de polemiek, eens 't volgende liet hooren:

„Nu zou ik wel een middel weten, om wat meer warmte voor u te verwekken, door te zeggen: strooi in uw preek zoo eens een paar mode-woorden, zooals verbond of zelf of laat eens flink uitkomen, dat gij daar op uw dorpe uw kerk houdt voor de eenig-ware kerk en alle andere voor secte. Eigenlijk ware het uitspreken van het woord pluriformiteit met gefronst voorhoofd en een afwerend gebaar naar links voldoende. Dan heft ge uw rechter prijzend omhoog en spreekt gezalfd het woord „pluraliteit“ uit! Want ik ken mijn pappenheimers daar bij u wel en vermoed dat de schoen ook daár wat wringt.“

Ik, herzeg, „als er geen andere geest vaart óók in dit blad“, dan zijn de offers, die om den vrede zijn gebracht, vergeefsich geweest.

Intusschen: de één critiseert, de ander railleert, de derde argumenteert. Ga maar door, amice Feenstra!

K. S.

Hulp opleiding predikant Argentinië.

Volgens verleden week gegeven belofte thans de nadere detail-opgave; onder zeer hartelijken dank ontving ik volgende giften voor bovengemeld doel, de meeste voorzien van leuke bijschriften, alle in terugslag op het feit der afsluiting van deel I der Catechismusverklaring: van J. B. te R. (ter hand gesteld na preek Oosterkerk, aldaar) f 10,—; J. H. te Den Haag f 1,—; B. P. D. te Hillegersberg f 1,—; Dr. A. L. C. K. te W. f 1,—. Deze zijn de giften, die ik reeds verleden week op 'toeg had.

Daarna kwam nog in: van A. B. Gan te Z. H. f 150; van D. J. R. te (plaatsnaam op verzoek weggelaten) f 075; van R. K. te Leeuwarden f 150; van W. L. v. A. te Amsterdam—C. f 250; G. S. te Rotterdam—Delfshaven (op zijn 18en verjaardag!) f 1,—; R. te L. (op verzoek geen nadere aanduiding) f 2,—; F. B. te Haarlem f 250; J. C. H. te Rotterdam—Delfshaven, Zondagavond overhandigd) f 250; J. W. Br. te Hoogeveen f 1,—; J. J. v. d. W. te Sliedrecht f 1,—.

Gaarne betuig ik mijn groote ingenomenheid en erkentelijkheid voor deze spontane bijdragen, en voor de waardeering, die bijna allen inzake de directe aanleiding voor mijn verzoek (Catechismushilje) aan den dag lieten komen. Eigenlijk was het maar een „losse inval“, toen ik bij de verantwoording van de gift van D. K. te K., die juist in de week na beëindiging van het eerste deel inkwam, het denkbeeld opperde. Maar de uitkomst heeft me verblijd. Intusschen, er kan nog altijd meer bij; mochten er nog meer helpers zijn, dan van harte gaarne. Deze verantwoording sluit ik op Dinsdagavond af.

K. SCHILDER, Giro 127278.

Geen nieuwe weg.

Ina Boudier-Bakker: Aan den grooten weg. — P. N. van Kampen & Zoon, N.V., A'dam.

Door haar eerste, en voornaamste werken, is Mevrouw Ina Boudier-Bakker een der beste tegenwoordigsters geweest der realistische roman-kunst van de 80'er beweging. Haar beschrijvings-kunst en psychologische analyse gaven een duidelijk beeld van de menschen en hun beslommingen, zooals zij die zag.

Natuurlijk zal elke roman een subjectief karakter dragen, ondanks zijn epischen stijl, maar het realisme van het begin onzer eeuw, dat zoo gaarne zich den schijn gaf van onbevooroordeelde beschouwing van menschen en dingen, was in het geheel niet, wat het scheen. Immers het bekeek de wereld wel degelijk vanuit een bepaald gezichtspunt, een levensbeschouwing, die voortspoot uit de filosofie van het eind der vorige eeuw, en die zeer ongodsdienstig en pessimistisch was.

Het beeld van mensch en maatschappij dat voor ons oprijst uit die, nu bijna alle verouderde romans, is gespeend van alle idealisme. Sommigen beschreven met ijzige uitvoerigheid het uitzichtloze leven der maatschappelijk misdeelden, anderen met niet minder zwarte tinten de geestelijke armoede der beter gesitueerden, die nog schrijnender is dan de materiële.

De titel van een der bekendste oudere werken van Ina Boudier-Bakker, „Armoede“, past volkomen bij den inhoud van dien roman, waarmee zij zich aansloot bij de genoemde realisten. Nooit echter schreef zij stuitende tafereelen, steeds bewoog haar kunst zich in hoogere kringen, maar de nasmaak was niet minder pessimistisch. De hoogere waarden, die zij haar personen meegaf, welyaart, intellect, kunstzinnigheid of liefde, vermochten geen kleur te geven aan het grauwe leven, zij konden hoogstens tijdelijk dat leven verfraaien, doch gaven geen uiteindelijke bevrijding. Integendeel, het maakte de levenstragiek benauwender, daar zij niet in staat waren het wreede

pessi-
naar
Ool-
deur-
speel-
religi-
aan c-
kan v-
pessi-
ding
De
rom-
„Vrou-
kijk.
vorst-
tragi-
geest-
zijn f-
talent-
tische-
scher-
sche c-
maar
Met
naar
maats-
wer,
van o-
den f-
de nie-
aanpa-
Het
hotel
hum l-
een v-
niet a-
bedrij-
leidin-
staan
verke-
kunne-
zaken
jonge-
nen o-
opgekl-
mater-
sion i-
we d-
ten o-
niel
hartst-
van d-
den h-
vlak
geren-
leven.
Vee-
huizen
verdw-
keling
namet
ook d-
ter. F-
moder-
afgesn-
terugt
weg o-
Men l-
en in-
maar
plaats
riele
De
pensio-
de wo-
wegen
drift b-
met J-
lijken,
groot-
jongen
den. D-
drang
haar,
van ad-
aan co-
groot-
boven
een zij
bevred-
minge-
Het
mensch-
indruk
leven.
behept
hem w-
lisme.
Frise-
het or-
ondan-
vol zu-
ging, d-
zenden
huis k-
aan de
wijzing
diens
der be-
Hun g